

Tėvai misijonieriai: Antanas Andriusis ir Kazimieras Vengras, lydimi Tėvo J. J. Jakaičio, ir važiuodami į Buenos Aires laivu Brazil, vasario 28 dieną viešėjo Montevideo mieste. Jie atsilankė pas kunigą Antaną Tamoliūną, kurs rūpinasi vietos lietuvių dvasiniais reikalais. Visi kartu aplankė žymesnes vietas Urugvajaus sostinėje, taip pat aplankydami žymesnius veikėjus mieste ir Villa del Cerroje. Jie labai gerėjosi Montevideo gražiu miestu, ir įgyjo gražiausių įspūdžių, patirdami, kad lietuviai puikiai organizuojasi ir pradeda veikti katalikų akcijoj.

TT. J. J. Jakaitis ir kiti du misijonieriai atrodė patenkinti kelione, jautėsi smagūs ir laimingi, kad važiuoja lietuviams pasitarnauti ir dirbti sunkų, bet išganingą misijonieriaus darbą.

Juos į Buenos Aires pakvietė Jo Eminencija kardinolas Capello, kad rūpintųsi lietuvių dvasiškais reikalais. Tėvas J. J. Jakaitis, po kiek laiko grįš į Jungtines Valstybes, bet Tėvai: Antanas Andriusis ir Kazimieras Vengras pasiliks Buenos Airose rūpintis lietuvių dvasiniais reikalais. Tie du Tėvai misijonieriai darbuosis tarp lietuvių ne vien Buenos Airose, bet ir kitose lietuvių kolonijose, kaip Rosario, Berriso ir kitur. Tose kolonijose lietuvių priskaičiama į 45,000.

Tėvai Marijonai svečiai vakarieniavo pas gerb. pp. Stungevičius. Į laivą Brazil juos palydėjo: kun. A. Tamoliūnas, p. Feliksas Stungevičius ir p. St. Šupys.

Tėvai Marijonai Montevideo mieste aplėdo 8 val. pamėgus maloniausią atmintį pas vietos lietuvius. A. T.

Šaukiasi Į Popiežių

Londonas, kovo 23 d. — Anglijos bažnyčios viršininkas — arkivyskupas Kanterburio, anglikonas — protestantas, Britų parlamente pasakė karštą kalbą, kad Popiežius Pijus XII atsisauktų į krikščionių kariauti prieš Hitlerį. Jis, sakė, dirbsias iš visu pajėgų su Poniežiumi, kad sustabdytų Hitlerį. Toks aukščiausio protestanto dvasiško atsisaukimas į Popiežių nustebino pasaulį.

Kovo 22 d., laikraščiai skelbė žinią iš Vatikano, kad Popiežius maloniai atsinešęs į Kanterburio anglikonų arkivyskupo pasižadėjimą veikti bendrai. Ir dabartinis Šv. Tėvas, kaip ir Pijus XI, kurs dažnai ragino anglikonus grįžti vienybėn, nori ir laukia visų anglikonų prisitaikymo prie Motinos Bažnyčios.

Atidavė Turtą Bažnyčios Pastatymui

Charlotte, No. Car. kovo 23, — Mr. ir Mrs. J. Harry Phelan paskyrė \$50,000 pastatymui Katalikų Bažnyčios. Jie ta dovaną padarė savo tėveliui atminti.

Darbininkų Radio Programa

Šeštadienį, kovo 25 d., 2 val. po pietų įvyks Darbininkų radio programa. Programą išpildys Cambridge lietuvių parapijos radio grupė, vadovaujant muzikui Mamertui Karbauskui. Prašome pasukti savo radio rodyklę ant 1120 kilocycles ir klausytis gražios programos iš WCOP stoties, Boston.

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.

Vyskupas Ketteleris

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

EINA NUO 1915 METŲ TEL. SOUTH Boston 2680

PENKTADIENIS (Friday) KOVO (March) 24 D., 1939 M., No. 24.

TEL. SOUTH Boston 2680 KAINA 5 CENTAI

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Hitleris Užgrobė Klaipėdos Kraštą

VENGRAI ĮSIBRIOVĖ Į SLOVAKIJĄ

Hitleris Pabėgo Iš Klaipėdos

Bratislava, Slovakija, — Kovo 23 — Slovakijos kariuomenė smarkiai susimušė su Vengrijos kariuomene, kuri įsibriovė į Slovakijos teritoriją, tikslu atplėšti nuo Slovakijos 15 mylių juostą.

Vengrai įsibriovė trijose vietose.

Antroji slovakų apsigynimo eilė sulaukė vengrus, ir kaip praneša, atstūmė juos atgal.

Sakoma, kad vengrai puolė Slovakiją su Vokietijos pritarimu.

Slovakija pasiuntė protestą Vokietijai ir Italijai.

Vokietijos diktatorius Hitleris, sužinojęs apie mūšius Slovakijoje, skubiai pabėgo iš Klaipėdos. Galimas dalykas, kad dabar Hitleris visas jėgas nukreips į Slovakiją, Vengriją, Rumuniją ir Lenkiją.

Rumunija Ir Vengrija Didina Kariuomenes

Bukarestas, Rumunija, kovo 23, — Rumunijos vyriausybė didina savo kariuomenės pulkus, nes tikisi, kad jai reikės susikirsti su Vengrijos kariuomene. Rumunija yra pareiškus, kad ieškos taikos būdu susitaikinti su savo kaimynais. Vengrija pilnai pasitiki Hitlerio duotam žodžiui, kad ji nebus pagrobta, ar užpulta.

RUSIJA ATSISAKĖ GELBĖTI KITAS VALSTYBES

Maskva, kovo 23, — Sovietų Rusijos vyriausybė pasakė: "Jei Rumunija ir Lenkija nori mūsų pagalbos apginti savo kraštus, kuriuos nuo mūsų yra atėmę, jos turi ateiti ir mums pasakyti". Išrodo, kad Rusija tikrai džiaugiasi dabartiniu Europos stoviu. Jų laikraštis Pravda sako: "kapitalistinė Europa jau nyksta". O raudonoji žvaigždė rašo: "Visoje Europoje yra didis neramumas, tik sovietų unijoje yra tikrai ramu. Mes esame vienatinė šalis Europoje, kuri su tikru pasitikėjimu žiūrima į ateitį".

Hitleris godžiai dabar žiūri į Ukrainą. Ar sovietai ir vokiečiai, naciai ir marksistai, bedieviai ir pagonys, stos į kovą, ar į

Naciai Areštavo Daug Lietuvių Klaipėdoje

Klaipėda, kovo 23 d. — Vokietijos diktatoriui Hitleriui su savo palydovais įėjus į miestą, naciai triukšmingai sveikino savo "išvadotoją".

Vokiečių kariuomenė iš Rytinės Prūsijos įėjo į Klaipėdą keliom valandom prieš Hitlerio atvykimą. Vadinas, išanksto visą Hitlerio sutikimą priuodė. Vokiečių kariniai orlaiviai visą laiką burzgė Klaipėdos padangėje.

Ernest Neumann, Klaipėdos arklių daktaras, nacių vadas, buvo nuvykęs į Tilžę pasveikinti kitų dviejų nacių vadų, ir su jais kartu grįžo į Klaipėdą prieš Hitlerio atvykimą.

Vokiečių kariuomenė iškilmingai parodavo Klaipėdos gatvėmis, rodos, kad tai būtų didžiausias laimėjimas. Laimėjimas, tai laimėjimas, bet ir naciai turėtų sarmatytis, nes smaigti daug už save mažesnis nėra nei teisinga, nei garbinga.

Pranešama, kad nacių smogikai keliose vietose areštavo keliolika lietuvių, bet už ką, nepažinoma.

Visiems svečiams, apsigvenusiems viešbučiuose, naciai įsakė išsikraustyti.

Tu pačiu laiku, kada naciai okupavo Klaipėdą, Lietuvos tautininkų seimas užgėvė Klaipėdos atidavimą Vokietijai.

vienybę? Europa laukia tos dienos, tai bus keršto diena. Europos demokratijos yra pasmerkto išnykimo apginti savo kraštus, kuriuos nuo mūsų yra atėmę, jos turi ateiti ir mums pasakyti". Išrodo, kad Rusija tikrai džiaugiasi dabartiniu Europos stoviu. Jų laikraštis Pravda sako: "kapitalistinė Europa jau nyksta". O raudonoji žvaigždė rašo: "Visoje Europoje yra didis neramumas, tik sovietų unijoje yra tikrai ramu. Mes esame vienatinė šalis Europoje, kuri su tikru pasitikėjimu žiūrima į ateitį".

MIRĖ KNYGNEŠYS JONAS PAUTIENIUS

Kaunas, kovo 16 dieną mirė knygnešys Jonas Pautienius.

MARTYNAS JANKUS,

Klaipėdos krašto patriarchas, kuris beabejo verkia dėl to krašto likimo.

POPIEŽIUS KVIEČIA VALSTYBIŲ VALDOVUS Į TAIKĄ

Ketvirtadienį, kovo 23 d. per radio praneša, kad Šv. Tėvas Pijus XII vėl atsisaukė į pasaulio valstybių valdovus, kad išlaikytų taiką pasaulyje.

Rusijai Gresia Baisus Badas

Londonas, kovo 23, — Sovietų Rusijos vyriausybė yra didžiai susirūpinusi apie gresiantį badą. Molotovas viešai pranešė, kad šių metų derlius buvo daug menkesnis už kitų metų. Kadangi nuo ūkininkų valdžia atima beveik visus javus, tai jie nebeteri kuo šerti gyvulius ir mažai teteri duonos. Ne tik maisto trūkumas sunkiai atjauniamas visoje Rusijoje, bet ir drabužių žmonės negali gauti. Didžiausioje Maskvos parduotuvėje, Mostorge, beveik nieko nėra. Pora paprastų čėverkių, kada galima gauti, kainuoja keturiolikos dolerių. Rusijos mergaitės nemato šilkinų kojinių. Lengviausias ir pigiausias daiktas Rusijoje yra vodka. Ir žmonės geria. Girtuokliavimas baisiai išsiplatinęs.

— Turizmo draugijos Klaipėdos skyrius per ateinančias Velykas ruošia klaipėdiečių lietuvių ekskursiją į Vilnių.

Prancūzija Siekia Nulaužti Romos - Berlyno Ašį

Paryžius, Prancūzija, kovo 23 — Prancūzijos valdžia sukoncentravo visas pajėgas atitraukti Italiją nuo Vokietijos, parodydama jėgą arba diplomatiniais susitarimais.

Skubotai šaukia "prieš užpuolimo" konferenciją. Sakoma, kad konferencija gali įtikinti Italiją, kad jos susirišimas su Vokietija ir pritarimas jos plėtimuisi yra jai (Italijai) pačiai pavojumi.

Lietuvos Žydų Auka Pijaus XI Garbei

Kaunas, Lietuva, kovo 23 — Lietuvos žydai sudėjo \$1700.00 ir įteikė J. E. Vyskupui P. Bučiui, kad perduotų Katalikų labdarystei, a. a. Popiežiaus Pijaus XI atminčiai.

Gyvulių Daktaras Gavo Medalį

Hitleris apdovanojo medaliu Neumanną, gyvulių daktarą už jo uolumą ir nasidarbavimą atplėšti Klaipėdą nuo Lietuvos. Neumann paskirtas Klaipėdos diktatorium.

HITLERIS KLAIPĖDOJE

Lietuva Pašaukė Atsargos Kareivius Prie Ginklo

KARO STOVIS LIETUVOJE

Kaunas, Lietuva, kovo 23, — Lietuvos vyriausybė buvo priversta nusilenkti Vokietijos Hitleriui ir atsisądėti Klaipėdos. Hitleris grąsino užimti visą Lietuvą, jei geroju Klaipėda nebus jam gražinta.

Vokiečiai jau užėmė visas vyriausybės vietas Klaipėdoje. Lietuvos kariuomenė ištraukta iš Klaipėdos. Klaipėdos netekimas didžiai sujaudino lietuvius, bet jie visi yra pasiryžę kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Iš Klaipėdos lietuviai ir žydai būriais bėgo į Lietuvą. Tačiau ne visi suspėjo pabėgti. Traukiniai buvo nervingai bėgančiais. Vokiečių karininkai bėgančius sulaukė; jie taip pat neišleidžia traukinių bei vežimų iš Klaipėdos.

Lietuvos vyriausybė buvo priversta atiduoti Klaipėdą, nes didžiosios valstybės atsisakė jai eiti į nagalbą prieš Hitlerį. Anglijos valdžia susirinkime nutarė nesikišti į Lietuvos - Vokietijos ginčus. Rusija tik "angailėstavo", kad Lietuva turi atiduoti Klaipėdą. Ir Rusija, negindama Lietuvos nuo vokiečių, atidarė Hitleriui šiaurės kelią į Ukrainą. Dabar Hitleris, užgrobęs Klaipėdą ir priverkęs Lietuvą jo isakymus pildyti, turi šiaurės kelią per Latviją ir Lietuvą į Rusiją; o iš pietų pusės per Rumuniją, kuri yra Vengrijos spaudžiama, į Ukrainą. Ir štai Hitleris, suspaudęs iš abiejų pusių, atplėš Ukrainą nuo Rusijos. Rusija ta jaučia ir jau tvirtina kariuomenės eiles vakaruose.

Lietuva daug turto idėjo Klaipėdos išvystymui, buvo įsteigta daug industrijų ir pats uostas moderniniai įrengtas. Neteko Lietuvai savo darbo vaisiais ilgai džiaugtis.

Kaunas — Viktoras Gailius sako, kad Vokietija, reikalaujama Klaipėdos, pareiškė Lietuvai, kad jei neužsakytų tuojau atiduotas Klaipėdos kraštas, Vokietijos kariuomenė bus atsiųsta jį užimti. Esą suda-

ryta sutartis tarp Lietuvos ir Vokietijos, kuria Lietuva galės naudotis Klaipėdos uostu.

Beveik į metus laiko Lietuva pergyveno du labai skaudžius įvykius, būtent, priverstiną susitaikinimą su lenkais, ir dabar netekimą Klaipėdos.

Per radio pranešė, kad Vokietijos diktatorius Hitleris su savo palydovais ir jureiviais inlaukė laivų "Deutschland" į Klaipėdos uostą ketvirtadienio rytą, kovo 23 d., 8:02 valandą (2 val. po pietų Klaipėdos laiku).

Vokietininkai neva entuziastingai sutiko Hitlerį, bet visi tie, kurie žiūri į ateitį (širdyje nesidžiauria, nes prisiminę prieškarinius laikus, žino, kad Klaipėdos uostas buvo visai arčiausias, Lietuva tą uostą atstatė ir davė darbą šimtams darbininkų. Dabar Klaipėdos uosto reiksmė gali vėl sumažėti. Žinoma, priklausys nuo Lietuvos.)

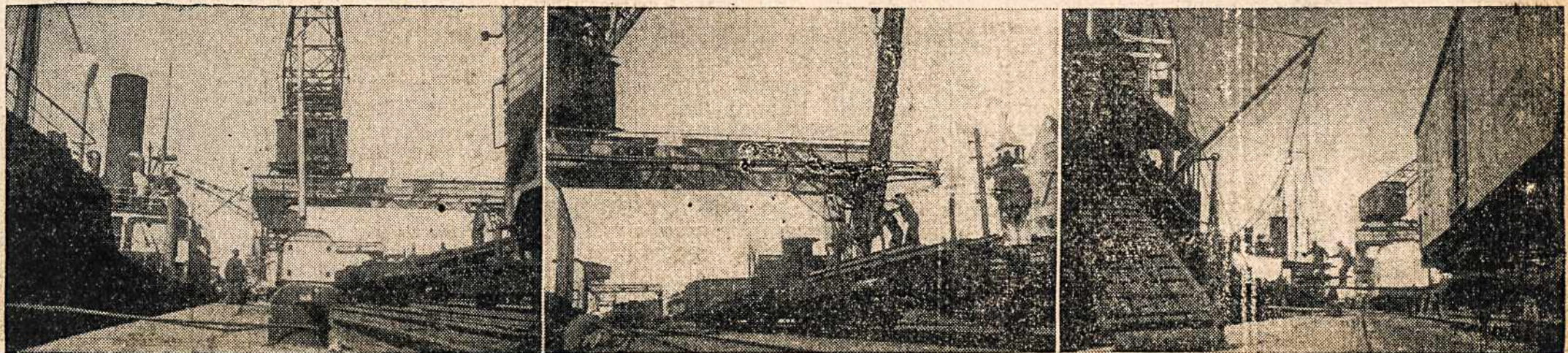
Kaunas, kovo 23 — Lietuvos valdžia pašaukė kareivius, kurie buvo atsargoje, stoti prie ginklo ginti nepriklausomybę, tuoj po to, kada naciai smogikai užėmė Klaipėdą.

Kaunas, kovo 23 — Klaipėdos netekus, Lietuvos valdžia įvedė "laikiną" karą stovį visoje Lietuvoje. Valdžia turi būti permaitė, kad dėl Klaipėdos atidavimo gali įvykti sukilimai.

Lenkai Kraustosi Iš Dancigo

Dancigas, kovo 23 — Lenkai skubotai kraustosi iš Dancigo ir Gdynės. Sakoma, kad lenkai sutrauks kariuomenę į lenkų koridorius.

Koridorius ir Dancigas padalina Vokietiją į dvi dalis. Prieš Pasaulinį karą Dancigas ir koridorius buvo Vokietijos. Taigi galimas dalykas, kad Hitleris greitai laiku atims iš Lenkijos tą koridorį ir Dancigą ir sujungs Vokietiją.

Klaipėdos uostas atvaduotas sausio 15, 1923 m., prarastas kovo 22 d., 1939 metais.

IVAIRIOS ŽINIOS

Lietuvos - Vokietijos Sutartis

Berlynas, Vokietija, kovo 23 — Vakar vakare Lietuva ir Vokietija pasirašė šią sutartį:

Vokietiją atstovavo jos užsienio reikalų ministeris Joachim von Ribbentrop, o Lietuvą jos Užsienio reikalų ministeris Juozas Urbšys ir Kazys Skirpa, Lietuvos Atstovas Berlynui.

STRAIPSNIS I

Klaipėdos teritorija, atplešta nuo Vokietijos pagal Versalio sutartį, yra prijungiamą prie Vokietijos ir galioja šiandien.

STRAIPSNIS II

Lietuvos militarės ir policijos jėgos tuojuo pasitraukia iš Klaipėdos teritorijos. Lietuvos valdžia prižiūri, kad toje teritorijoje būtų tvarka laike evakuacijos.

Abi pusės paskiria komisijonierius, pagal reikalą, kurie prižiūrės administracijos perdavimą, kuri nėra autonominių autori-
tetų rankose.

Sureguliuojamas kitų klausimų, kurie išeina iš pasikeitimo valstybės valdymo, ypač ekonominiai ir finansiniai klausimai, viršininku kaip ir pilietybės klausimai, paliekami išspręsti speciale sutartimi.

STRAIPSNIS III

Lietuvių ekonominiams reikalams esant bus įsteigta laisva uosto juosta Klaipėdoje dėl Lietuvos.

Smulkmenos bus sureguliuotos pagal priedą pridėtą prie šios sutarties.

STRAIPSNIS IV

Sustiprinimui savo nusprendžio ir apsaugojimui susidariusių draugingų ryšių tarp Vokietijos ir Lietuvos, abi šalys pasiaima obligaciją prieš vieną kitą nestatyti jėgos, nē neremti trečiosios šalies, kuri pultų vieną ar kitą iš susitarusių šalių.

STRAIPSNIS V

Ši sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo. Liudininkų akivaizdoje abiejų šalių įgaliotiniai pasirašo šią sutartį, paruoštą po dvi kopijas dvejuose originaluose vokiečių ir lietuvių kalbose.

Berlynas, kovo 22, 1939. Šią Lietuvos - Vokietijos sutartį Klaipėdos klausimu laisvai išvertė iš anglų laikraščio "The New York Times".

Komunistai Sukėlė Dideles Riaušes

Los Angeles, Cal. kovo 23, — Apie 250 komunistų apstoję Wilshire Boulevard teatru trukdė žmonių eiti, juos stumdė ir pašiepė. Vėliau net pradėjo staciai mušti žmones iki pribuvus policija jų neišvaikė. Tas riaušes komunistai sukėlė, nes nenorėjo, kad žmonės surengtose prakalbėse išgirstų tiesą apie Ispaniją. Neseniai sugrįžus laikraštiniškė Aileen O'Brien buvo pakviesta kalbėti. Komunistų riaušės įrodė, kad jiems tiesa apie Ispaniją yra baidėtą prie šios sutarties.

KUN. JUOZAPAS KRASNICKAS

Kovo 5, Alytaus (Lietuvoje) ligoninėje, šv. Sakramentais aprūpintas, mirė kun. Juozapas Krasnickas. Kovo 7, 9:20 val. buvo kūno eksportacija iš namų į Alytaus II par. bažnyčią, kur už velionį buvo atlaikytos pamaldos. Kovo 8, 10 val. Miroslovo bažnyčioje įvyko pamaldos ir laidojimas. Miroslovo kapuose.

A. a. kun. J. Krasnickas gimė lapkr. 6, 1878, Miroslave. Išventytas kunigu rugsėjo 20, 1902, Seinuose. Kunigavo Lietuvoje įvairiose parapijose. Atvykęs Amerikon taigpi daugelyje vietų darbavosi. Išbudavo jo keletą bažnyčių. Ilgiausiai buvo apsištojęs Cambridge ir Jersey City. Cambridge'iuje suorganizavo parapiją, pastatė gra-

NEKALTO PRASIDĖJIMO BAŽNYČIOJE

Kovo 30, 9 val. ryte bus atnašaujama iškilmingos gedulingos šv. mišios už a. a. kun. J. Krasnicko vėlę. Visi Cambridge ir Brighton gentis, pažįstami ir parapijiečiai prašomi išklausyti šv. mišių ir pasi-
melsti už jo vėlę.

Lai Visagalis Dievas būna jo vėlę gailestingas ir suteikia jam amžiną atilsį. A. I. P.

Anglija Ir Prancūzija Sudarė Tvirtą Vienybę

Londonas, kovo 23, — Prancūzijos prezidentas Albertas Lebrun atvažiavo aplankyti Anglijos karaliaus Jurgio VI. Tos dvi valstybės dabar mato Hitlerio pavojų ir nusistatė vieningai prieš jį stovėti. Jos taip pat atsiklausė Rusijos ir Lenkijos ką jos mano daryti? Rusijos vyriausybinkai pečiaus patraukė; Lenkija atsiskė dėtis. Nėra abejonės, kad Hitleris Lenkiją netrukus užgrobs. Lenkai tai jaučia, ir už tai nenori vokiečio nei erzinti.

Danzigo Vokiečiai Šaukiasi Hitlerio

Danzigas, kovo 23, — Užgirdę, kad Klaipėdos vokiečiai jau po Hitlerio ranka, Danzigo vokiečiai irgi pradėjo šaukti, kad ir jie nori sugrįžti namo į Vokietiją. Lenkai jau gali rengtis atsiveikinti su Danzigu, nes jo dienos suskaitytos.

PRANCŪZIJA SUGRAŽINS ISPANIJOS BRANGENYBES

Burgos, kovo 23, — Prancūzijos valdžia sutiko sugrąžinti brangenybes išvežtas iš Ispanijos nuo liepos 18 d. 1936 metų. Visos tos brangenybės, kaip tai auksas, bondasai ar banknotai buvo neteisėtai radi-
kalų išvežti į Prancūziją, nes jie yra arba Ispanijos valstybės nuosavybė arba jos gyventojų. Prancūzija taip pat sutiko sugrąžinti Franco valdžiai visus katos brangenybes, kuriuos radi-
kalai bėgdami į Prancūziją buvo išvežę per rube-
žius.

KOMUNISTAI BĖGA IŠ ISPANIJOS

Zaragoza, Ispanija, kovo 23, — Sovietų Rusijos atstovybė jau išsinešdino iš Madrido, o su ja visi Rusijos komisarai ir agitatoriai, kurie sukėlė ir vedė Ispanijos naminių karą. Daugybė ir kitų tautų komunistų pabėgo jau iš Ispanijos.

Šiuo metu po Ameriką važinėja atvykęs iš Ispanijos vienas kunigas, vardu Leocadio Lobo, iš Madrido. Amerikos komunistų laikraščiai apie jį plačiai rašo ir jį aukščiausiai išgarbi-

na. Apie kun. Lobo stovi buvo atsiklausta Ispanijos Kardinolo Goma y Tomas. Kardinolas aiškiai pasakė, kad kun. Lobo yra suspenduotas ir neturįs jokių teisių eiti katalikų kunigo pareigas. Jis jau esąs suspenduotas nuo 1936 metų. Nestebėtina, kad komunistai jį garbina.

— Ministrų Taryba patvirtino neseniai sudarytą Lietuvos - Lenkijos turistinę sutartį.

Katalikų Taikos Sąjungos Suvažiavimas

Washington, D. C. kovo 23, — Tarptautinis katalikų teisingumo ir taikos sąjungos suvažiavimas bus laikomas Katalikų universitete Washingtone, balandžio 10 — 11 d. Trečias Katalikų studentų taikos sąjungos suvažiavimas bus balandžio 12 d.

Iš 800 Nė 1

J. E. Chartres vyskupas Raoul Harsconet ir Verdu-
n'o garsus karys, kanau-
ninkas ir Vikaras Genera-
lis kun. Polimann grįžo Prancūzijos iš buvę savaitę Ispanijoje. Reporterių klausinėjami, Perpignane, abu atsakė, kad tikėjimo laisvė nebuvo grąžinta lojalistų teritorijose. Jiedu ištyrę, kad tai yra tikras melas, jog Kalėdose Barcelonoje tapo atlaikyta 800 šv. Mišių. Raudonieji nedavė leidimo nė vienoms šv. Mišioms, sako šie du katalikų vadai.

Amerikos Lietuvių Katalikų Balsas

Komunistų Snipai Nuteisti Į Kalėjimą

Los Angeles, Cal. kovo 23 — Du komunistai, Mikhail Gorin ir Hafis Salich, rusai, nuteisti į kalėjimą ir pinigine bausme už snipinėjimą sovietų Rusijos naudai. Gorin buvo sovietų Rusijos inturistų agentūros vedėjas. Rusijos atstovybė Washingtone uždėjo \$25,000 dolerių kauciją už jį.

— Kaune lankėsi garsioji pasaulinio masto lakūnė rekordininkė australietė Džiu Batten, kuri čia skaitė paskaitą apie savo skridimus. Aviacijos sluoks-
niai ją labai šiltai priėmė. Aero Klubas išrinko savo garbės nariu.

Kovo 19 d. gavus alarmingas žinias, kad Hitleris kesinasi atplesti nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą, Amerikos organizuoti lietuviai katalikai pasiuntė į Lietuvą tokią kablegramą:

ELTA, KAUNAS, LITHUANIA—ORGANIZUOTIEJI LIETUVIAI KATALIKAI PASIRENGĘ GELBėti LIETUVAI KOVOJE UŽ KLAIPEDOS KRAŠTO NELIECIAMYBĘ, APELIAVO Į DEMOKRATISKŲJŲ VALSTYBIŲ SOSTINES PRASydami LIETUVĄ UŽSTOTI IR RAGINA VISĄ TAUTĄ VIENINGAI STOVETI UŽ SAVO SVENTAS TEISES IR NEPRIKLAUSOMYBĘ SU KLAIPEDOS UOSTU.

LEONARDAS SIMUTIS, LIETUVIŲ R. K. SUSIVINIJOJIMO AMERIKOJE PIRM. ANTANAS RAKAUSKAS, AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. FEDERACIJOS PIRM.

Anglijos premieriui išsiųsta tokia kablegrama:

HIS EXCELENCY LORD CHAMBERLAIN PREMIER OF GREAT BRITAIN LONDON

HITLER THREATENING THE INDEPENDENCE OF LITHUANIA AND HONOR OF ENGLAND BY VIOLATING OF KLAIPEDA-MEL CONVENTION AND OCCUPATION OF TERRITORY. IN THE NAME OF JUSTICE, HONOR AND ALL THAT IS HUMANE WE BEG YOUR EXCELENCY TO INTERCEDE FOR LITHUANIA AND TO BOLSTER THE PRINCIPLES OF DEMOCRACY.

ANTHONY RAKAUSKAS, PRESIDENT, AMERICAN LITHUANIAN R. C. FEDERATION. LEONARD SIMUTIS, PRESIDENT, LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA.

Panaši kablegrama pasiųsta ir Prancūzijos premieriui į Paryžių. Pasiųsta telegrama ir į Vašingtoną valstybės sekretoriui p. Hull.

Ukrainiečiai Negirdėję Apie Hitlerio Žygi

Londonas, kovo 23, — The Times laikraštis buvo pasiuntęs savo korespondentą į sovietų Ukrainą. Iš ten pranešta, kad Ukrainiečiai ir nežino, kad Hitleris tykoja juos atskirti nuo Rusijos. Jie jokių laikraščių negauna, kaip tik bolševikiškus, o tuose nieko apie tai nėra. Korespondentas praneša, kad žmonių gyvenimas labai vargingas, geriausia atrodo tenai tai karininkai ir komisarai. Parduotuvėse ant lentynų tesimato duonos kepalai, drabužių ir kitokių daiktų nėra. Ir dar reikia pasakyti, kad visose įstaigose ir parduotuvėse matosi ne ukrainiečiai, bet iš Maskvos atsiųsti žmonės. Jis taip pat atpasakoją, kaip matęs moteris tempiant iš miško roges prikrautas medžių...

Kaunas — Dvidešimto kovo pasikalbėjime įvyksiamame Berlyne tarpe Lietuvos ir Vokietijos Užsienio Reikalų Ministrų pasirodė, kad Lietuvos vyriausybė buvo pastatyta prieš alternatyvą ginkluoto konflikto su Vokietija ar sutikimo perleisti Klaipėdos Kraštą Vokietijai. Tokio mis apytovomis Lietuvos vyriausybė buvo priversta Klaipėdos Kraštą perleisti Reichui ir apie tai nakti dvidešimts pirmą kovo pranešė Reicho atstovui Kaune.

PRELATAS HAAS PASKIRTAS UNIŲ TAIKINTOJU

landų. Mat, klimatas saloje labai švelnus, nereikia šiltų rūbų nei pastogės. Saloje yra labai daug skanių ir maistingų vaisių, paukščių, o pakrantėse knibždėte knibžda įvairių žuvų, kurias gyventojai gauda rankomis.

— Anglų - lietuvių draugija šį pavasarį suruoš Kaune didelę anglų knygos, žurnalų bei spaudinių parodą.

Washington, D. C. kovo 23, — Jei Amerikos Darbo Federacija sudarys vienybę su CIO., tai bus padaryta pasidėkojant Katalikų universitete profesoriumi prelatui Francis Haas. Jis yra paskirtas valstybės Darbo skyriaus taikintis dvi unijas. Prelatas Haas yra jau seniai žinomas kaip didis darbininkų užtarėjas ir taikintojas. Už jo didį pasidarbavimą darbininkų klausime Wisconsin universitetas yra jam suteikęs garbės laipsnį.

Kaunas, kovo 23 d. — Grįžęs į Kauną Užsienio Reikalų Ministras Urbšys pranešė, kad Reicho Užsienio Reikalų Ministras Von Ribbentropas vyriausybės vardu pareikalavo atiduoti Klaipėdos Kraštą, Vokietijai. Gražinus geruju Vokietijai plačiai atsižvelgianti į Lietuvos ūkinius interesus Klaipėdos uoste. Tas patarnautų būsimiems abiejų kraštų santykiams. Be to, pabrėžta, kad susidūrimas išvengti klausimą reikia spręsti labai skubiai.

Vyriausybė penkias valandas svarstė susidariusią padėtį, kurią Ministras Urbšys išdėstė ir uždaram Seimo posėdyje kovo 21 dieną. Kovo 22 dieną, trečią valandą ryto New Yorko laiku ties Klaipėda pasirodė vokiečių lėktuvai, o penktą valandą turėjo įžengti Vokietijos kariuomenė ir Hitleris.

Tiesioginė Ekskursija Į Klaipėdą

Švedų Amerikos Linijos Laivu

"GRIPSHOLM" Gegužės-May 31, 1939

Manantieji vykti į Lietuvą, nelaukite ilgai — pradėkite ruoštis kelionei dabar. Ypač Lietuvos piliečiai turėtų iš anksto rūpintis kelionės reikalais, nes jiems reikalinga atlikti daug formalumų; kaip tai: išgauti reentry permit (grįžimo dokumentai), Lietuvos pasas, išpildyti Income taxai ir t. t. "Darbininko" Laivakorčių Agentūra parūpins savo keleiviams visus reikalingus dokumentus dovanai. Prašome užsisakyti vietas dabar. Kurie iš anksto padaro rezervacijas, tie gauna laive geresnius kambarius už tą pačią kainą.

"Darbininko" Laivakorčių Skyriaus vedėjas yra A. Peldzius, kuris yra patyręs šioje biznio srityje per daugelį metų. Visais kelionės reikalais kreipkitės:

"Darbininko" Laivakorčių Agentūra

366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SOU 2680

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA:
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsienyje metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsienyje 1 kart savaitėje metams \$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680.

Klaipėda, Hitleris Ir Anglija

Klaipėda atiduota vokiečiams. Tai be galo skaudus lietuviams smūgis, bet ką bedarysi, prieš jėgą teko nusileisti. Audringiems pagiežos jausmams vienintelis nuraminimas tai Hitlerio užtikrinimas: "jei ramiai ir draugingai Klaipėdą atiduosite, tai gausite ekonominių lengvatų". Tuos Hitlerio žodžius galima įkainuoti tiek, kiek jie savaimės verti (vadinasi, nieko neverti), bet Lietuvai tenka ir tuomi pasitenkinti, kad nacių vadas dar kol kas nežada jos pulti. Kaip ilgai jo pažadai tesės, parodys netolima ateitis. Tuo tarpu ir apie Hitlerį jau ima rinktis debesiai. Anglija šoko organizuoti devynių valstybių sąjungą Hitleriui sustabdyti. Organizuoję eina labai nesklandžiai, bet Hitleris, gerai juntęs Europos pulsą, pradeda nervuotis. Jei Anglija nuo žodžių prieis darbų, tada su ja reikia rimtai skaitytis. Tai jau moderninės istorijos akcija, kurią vokiečiai ant savo kailio yra ištyrę, kad prieš ką eina Anglija ir Amerika, tas galų gale pralaimės, nes tų dviejų valstybių rankose yra laivynų ir finansų persvara. Gi tie dalykai visuomet taria paskutinį žodį.

Ligi šiol Anglija tik žodžiais prieš Hitlerį tekovojo. Ji visados taip daro, kol jos gyvybiniai interesai nėra liečiami. Austrijos likimas jai niekies nerūpėjo. Dėl pirmojo Čekoslovakijos puolimo ji kiek smarkiau rikeldėjo, bet tai tik dėl viso ko, kad išorinį padarumą išuikytų. Atėmus nuo Vokietijos kolonijas ir privertusi vokiečių tautą blaškytis į visas puses, kad surastų sau naujų apsigyvenimo plotų, Anglija turėtų nejaukiai justis, kad vokiečiai smaugia mažasias tautas. Tad vėl kitu tuščiu žodžiu, nieko nereikšiančiu pasižadėjimu, Anglijos vyriausybė mėgina bent kiek nuskriausiuosius paguosti, bet drauge ir džiaugiasi, kad Hitleris ją pačia ramybės palieka. Tačiau paskutiniai Hitlerio žygiai prieš Čekoslovakiją, Klaipėdą, Rumuniją jau ne juokais pradėjo anglams rūpėti. Kas toliau bus? Jei Hitleris puls Lenkiją, ar žygiuos į Ukrainą, na — tiek to, tegu ten lenkai ir bolševikai su juo kamuoja. Bet yra ir kitų galimybių. Suklupdęs Rumuniją, jis gali pasukti į Turkiją, Mezopotamiją ir Persiją, kur Anglijos interesai jau patys gyviausi ir iš kur tik žingsnis į Indiją. Toks vokiečių žygis dar prie Wilhelmo II buvo planuojamas ir nustatytas Berlyno — Konstantinopolio — Bagdado ašis. Vokiečiai, tiesa, dar neužmiršo, ką reiškia tuo keliu žygiuoti, ir jie kol kas dar gali nemėginti tiesioginių Anglijos interesų paliesti, bet Hitlerio perdidelis išgalėjimas laužo taip vadinamą valstybių pusiausvyrą, kuri pasaulinei Anglijos įtakai būtinai reikalinga palaikyti. Tai dar šio, ar kuriuo kitu atveju Anglija bus priversta prieš Hitlerį išeiti. Kai tai įvyks, Hitleris susilauks Napoleono ar Wilhelmo likimo.

Lietuvių Katalikų Mokslininkų Suvažiavimas Kaune

Vasario 20 — 22 dienomis Kaune įvyko Lietuvių katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 600 Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos narių ir svečių, jų tarpe vyskupai: Staugaitis, Paltaras, Kuktas, Bučys, Matulionis, Reinsys, daug universiteto profesorius, docentų, mokytojų ir du vilniečiai: kun. K. Čibiras ir kun. dr. A. Viskantas.

Suvažiavimą atidarė profesorius Eretas. Kaip "XX Amžius" rašo, prof. savo kalboje pažymėjo, kad šis suvažiavimas iš eilės esąs rečias. Pirmojo suvažiavimo buvo tikslas — surti katalikus mokslininkus ir mokslo mėgėjus, anarojo — atidengti šių laikų krizę ir ieškoti priemonių jai šalinti, šių metų suvažiavimo — tarnauti tiesai, orientuotis į tiesą.

Suvažiavime buvo paminėta mirusieji popiežius Pijus XI, prel. A. Dam-

Baltijos Tautų Kongresas Kaune Birželio Mėn. 9—11

Kaune įvyko Baltijos tautų bendradarbiavimo biuro posėdis, kuriame galutinai nutarta Baltijos bendradarbiavimo kongresą sušaukti Kaune šių metų birželio mėn. 9—11 dienomis. Tai bus jau penktas toks kongresas. Jo šūkis bus: Pagyventi bendradarbiavimą tarp visų trijų Baltijos valstybių.

Kaimynų užmačios Lietuvos nepriklausomybei ir desperatiškos tautininkų pastangos "išsilaikyti" valdžioje

("Darbininko" spec. korespondentas Lietuvoje)

Kai rašai apie gyvenimą senojo tėvynės užjūrio broliams, taip norisi pranešti jiems ką nors džiugaus ir gero; taip sunkus jausmas gula ant širdies, kai tenka konstatuoti, kad tikrovėje blogieji dalykai nustelbia geruosius, liūdnieji — džiuguosius. O rašyti reikia tiesa, nors ir nemaloni ji būtų. Tantai tenka daryti tikslu, kad taip glaudžiai susiję su naujosios Lietuvos atstatymu Amerikos lietuvių turėtų apie padėtį tėvynėje tikrą, vispusišką (ne vien tik tautininkiškojo biuro VDV falšyvu entuziazmu nuspulvintas informacijos) vaizdą ir kad istorinės reikšmės faktai būtų pažymėti bent toje spaudoje, kuri atstrių cenzorių žirklių neprivaloma.

Praėjusių metų ruduo ir šių pradžia Lietuvoje politiniais įvykiais buvo nepaprastai gausūs. Deja, nelaimingi. Kai kurie smūgiai jaunai valstybei buvo tokie skaudūs ir žalingi, jog užgavo jos pačios nepriklausomybės pamatus. Jų pavojingumas ypač tragiškas todėl, kad už jį daugeliu atvejų kalti ne tik svetimieji, bet ir savieji...

Gėdingojo ir smurtingojo lenkų ultimatumo priėmimas jau pasireiškė nuosekliomis išdavomis. Su lenkais pasirašyta visa eilė netiek mums, kiek jiems naudingų sutarčių: spaudos ir radio sutartis, kurios lenkai praktikoje nesilaiko, kuri tačiau labai susiaurino jau ir šiaip

VVS. Uždarymas

Bet pavojingiausias ir skaudžiausias kapituliacinis įvykis — tai Vilniaus Vadavimo Sąjungos uždarymas. Jis nusiminimanai stūmė visą patriotinę Lietuvos visuomenę. Bet ir šiandien dar patyrę stebėtojai daro išvadą, kad tautininkiškoji Lietuvos vyriausybė vis dėlto per uoliai atsižvelgė į lenkų pageidavimus, per lengvą pėdikiškai suardė ilgus metus tautos kurtąją sąjungą. Eidama mažiausio užsienio itakoms pasipriešinio keliu, ta vyriausybė daro vis žalingesnes nuolaidas — lietuvių tautos ir valstybės sąskaiton. Štai kodėl, išskyrus oficialiuosius žmones, niekas Lietuvoje nesidžiaugia "vis gerėjančiais kaimyniškais nuosirdžiais" Lietuvos Lenkijos santykiams. Kaune ir Varšuvoje ponų diplomato rateliuose iškilmingais baliais ir saldžiais žodeliais užtušuojamos didžiosios Lietuvai skriaudės, o mūsų valdiškoji spauda neturi nė tiek tautinės savigarbos, kad kiekvieną progą džiaugiasi (!)

Politinės Vėtros Lietuvos Rytuose Ir Vakaruose

pasitenkinanti dabartinė-įstatymo neturėjo bent mis sienomis. Tokiu būdu taip nepatriotingai interokupuotosios Lietuvos atpretuoti. Šitai darydamas sisakyta formaliai ir iškil-jis tik patvirtino tai, kas mingai... Nekalbant apie jau pernai plačioje visuotai, ar išviso Lietuvos geo-menėje buvo laikoma begrafinė padėtis ir jos pajė-veik tikru dalyku: būtent, gumas leidžia manyti apieruošdami ultimatumą Lie-realų neutralumą (sako-tuvai, lenkai mūsų tautima: mažųjų neutralumas lenkų vadų "idealizma" ir — vaikų neutralumas), vis "sugebėjimus", matyt, teidėlo p. ministeris minimo singai buvo apskaičiavę.

Apie Vilnių Negalima Nė Dainuoti

Lenkai neklydo tikėdami, kad jų tikslams labai sėkmingai patarnaus p. Smetonos diktatūrinis aparatas. Iš tikro, nuoširdžiam lietuviui nepakenčiamai koku, kai patriotų savanorių sukurtos Lietuvos duoną valgas koks nors činovnikėlis, norėdamas įsiteikti "tautos vado" linijai, su visu bukaprotišku atkaklumu išsina prieš savo tautos ir valstybės interesus. Tokių ponų persistengimo pavyzdžių pilnas dabartinis Lietuvos gyvenimas. Jei tatau iš esmės nebūtų tragiška, su jumoru reiktų parašyti, kad toks Rokiškio apskrities viršininkas cenzūrodamas Kamajų šaulių būrio vaidinti pasirinktą veikaliuką visur išbraukė žodį "Vilnius", kad kai po vilniečių koncerto valstybės teatre publika spontaniškai uždainavo "I Vilnių, i Vilnių tą mylimą šalį", buvę išjungtos elektros šviestos ir publika palikta tamsoje arba kad p. gen. Nagevičius iš Lietuvos išsiųstas (valdiškais pinigais) tik todėl, kad spalių 9, kaip ir kiekvienais metais, buvo įsakęs Karo Muziejaus vėliavą nuleisti pusiau stiebo...

Taigi, lenkamams yra ko stebėtis, jog per 10 mėn. Lenkijos Lietuvos santykiai taip sudraugiškėjo! Bet visa tai kaip tik ir išryškina paslapį, kurio Lietuvos kaimyno pusėje p. Smetonos ir jo patikėtinų simpatijos ir kokie buvę pernykščio lenkų ultimatumo užkulisiai. Beje,

Vieną Pralaimėjimą Seka Kitas

Rytų fronte pralaimėjimams vis gausėjant, skaudžių smūgių teko patirti ir Vakaruose. Vokietijos galybės išpūdingas padidėjimas Centralinėje Europoje labai drąsiai nutelkė kituose kraštuose gyvenančius vokiečius ir suvienijo juos, jų tarpe ypač patingai klaipėdiečius. Su judo, susiūbavo Lietuvos vakarai. Seimelio rinkimų buvo rengtasi ir jie praversti su plebescitine nuotaika. Prieš sąmoningus klaipėdiečius lietuvių tautai ir valstybei žalingas. Kas būtų, jei neduok Dieve, panašiu būdu prieš Lietuvą svetimieji atkreiptų lietuvių (?) rąn-komis išleistus spaudos ir organizacijų įstatymus! Kas būtų juos pilnai gyvenime pritaikius? Po karo stovio nuėmimo naciams Klaipėdoje ėmus aragantiškai siausti, visiems kitiems ten susidarė nepakenčiamos sąlygos. Kasdieninis terorizmas daug ką, ypač iš nelietuvių, priverė Klaipėdą apaleisti, dėl to vietos žmonės susidarė

kai dėl tų užkulisų, galima dar paminėti idomų faktą: Lietuvoje oficialiai nebuvo paneigta vieno dienraščio sensacija, kad dar kovo 10 dieną lenkai su daug palankesniais pasiūlymais kreipėsi į tautininkų vadus, duodami suprasti, kad ta paskutiniaja proga nepasinaudojus garbingiau susitarti, už savaitės būsias ultimatumas. Mūsų "vadai" visą savaitę delse nieko neatsakydami, tuo išprovokuodami žinomąjį ultimatumą. Taigi jis mūsų "vadams" nebuvo nesitikėtas ir nepageidautas. Matyt, manyta, jei jau santykius su lenkais šiaip ar taip reikia pradėti, dargi pavėluotu laiku, tai geriau tautos nepasitenkinimą nukreipti nuo savęs, tegu sau ir į tautą ir valstybę kompromituojantį ultimatumą...

Neseniai Lietuvos ministeris Varšuvoje p. Šaulys įteikdamas savo skiriamuosius raštus Lenkijai, pasakė: "Abidvi šalys daugiau kaip vieną kartą įrodė savo gerą valią. Lieką nedaug ką padaryti, kad mūsų kaimynystės santykiai būtų visai sutvarkyti". Po šių melagingų p. diplomato žodžių lenkai dar kartą savo "gerą valią" įrodinėdami Vilniuje uždarė paskutinę lietuvių mokyklą, o mūsų valdinę žinių agentūrą pranešė, kad Varšuvoje įsteigta tokia politinė partija, kuri savo tikslu turinti kurti lenkų imperiją su personaline Lietuvos ir Ukrainos unija...

didelių ekonominių sunkumų. Bet tuos sunkumus vokiečiai iškilmingai pasauliui rodo: va, žiūrėkit, kaip Lietuva mūs nualino!

Varomas labai intensyvu Klaipėdos krašto suve-nacinimas. Lietuvos suverenumas ir lietuvių kalba net oficialiosie įstaigose arba visai ignoruojama arba nustumta į antrą vietą. Valstybės ženklai: Vytis, vėliavos, liet. valstybinių-kų paveikslai pašalinti. Tėvams padarytas spaudimas atimti vaikus iš lietuviškų mokyklų ir leisti tik į vokiškas. Direktoirija viešai pasiskelbė ignoruojanti Lietuvos teismus, atsisakė prisiekti Lietuvos konstitucijai, išreikalavo klaipėdiečiams beveik nemokamas vizas į Vokietiją, pašalino iš Klaipėdos krašto Lietuvos saugumo policiją, atleido iš įmonių daugelį lietuvių darbininkų, išreikalavo iš kalėjimų paleisti visus vokiečius (ir kriminalistus!), net į centro įstaigas priimti ir nacionalistinių pažiūrų valdininkus ir t. t. ir t. t.

Klaipėdos Prijungimas

Naujosios direktorijos pirmininkas p. Bertulaitis, kuris prieš keletą metų Lietuvos Karo Teismo buvo nuteistas, iškilmingai pareiškė: "Klaipėdos statutą vykdysime taip, kaip mes jį suprantame. Manau, kad Lietuvai Klaipėdos krašte turi užtekti tik geležinkelio, pašto, muitų ir uosto".

Atsakingas žmogus pasakė aiškiai. Bus dar aiškiau, jei prisiminsime, kad tas pats p. Bertulaitis kelis kart net užsienio žurnalistams yra pareiškęs, jog Klaipėdos prijungimas prie Vokietijos tėra tik trumpo laiko klausimas. Dabar, kol Vokietija turi didesnių užsimojimų ir rūpesčių, dėl mažo Klaipėdos krašto sukelti aliarmą jai neapsimoka. Kol kas jai naudingiau tą kraštą panaudoti kaip savo duris į Lietuvą ir visą Pabaltijį. Tuo tarpu pasitenkinama Klaipėdą pavertus freišta-tu (kaip Dancigas), kuriam vokiečiai visokių laisvių ir ekonominės gerovės turi faktiškai daugiau, negu galėtų turėti Vokietijoje. Jie tas laisves išnaudoja visuotiniam susiorganizavimui ir net kariškam pasiruošimui.

Palyginti per trumpą laiką šita kryptimi jie padarė jau labai daug. Įsteigta Memeldeutsche Kulturerband (Klaipėdos vokiečių kultūrinis susivienijimas) su 50,000 narių. Šio susivienijimo tikslas jungti visas vokiškas organizacijas ir jų naciškai veiklai diriguoti. Vyriausias vadas žinomas dr. Neumann. Organizuojamos taip pat moterys ir darbininkai. Bet didžiausio dėmesio kreipiamas į jaunimą, kuris skubiu tempu kariškai "sportinamas". Vokietijos nacių pavyzdžiu jau veikia šios pusiau kariškos draugijos: 1) Ordungsdienst (Tvarkos Tarnyba); 2) Memeldeutsche Sicherheitsabtei-

(Tęsinys 5 pusl.)

Kas Laukia Europos Karo

Atsakyti, kad niekas ne-
laukia Europos karo būtų
neteisinga. Sovietų Rusija
Europos karo laukia ir ti-
kėsi, kad po pasaulinio ka-
ro ji galės sukelti revoliu-
ciją ir užvesti komunisti-
nę diktatūrą. Niekur nėra
tokios baisios vergijos,
kaip Rusijoje; niekur nėra
tiek vargo ir skurdo kiek
sovietų diktatūroje. Kito-
se Europos šalyse žmonių
gyvenimas yra nepalygi-
namai geresnis už Rusijos.
Ir tas gyvenimo skirtumas
yra komunizmui mirties

smūgis. Kad komunizmas
ilgiau išsilaikytų, reikalin-
ga sunaikinti ir nuvargin-
ti kitas Europos šalis. Ir
dėl to komunistai laukia ir
tikisi Europos karo. Lon-
dono laikraštis "The Ti-
mes", gegužės 3 d. 1938
m. rašė: "Maskvos užsie-
nių reikalų ministrai, pri-
sidengę taikos ir demokra-
tijos skraiste, tikrai džiau-
giasi permatomu Europos
karu, nes jie tikisi tai pa-
versti į naminių klasių ka-
rą".

Komunizmas Pasitarnavo Vokietijai Ir Rusijai

Marksas tikrai džiaugtu-
si šių dienų komunistų
darbais. Jų atsinešimas į
Vokietiją yra labai pana-
šus į jo nusistatymą. Ka-
da 1870 metais, Vokietijos
kariuomenė užgrobė
Schleswigo ir Holsteino
valstybes, Karoliūs Mark-
sas, komunizmo tėvas, pri-
tarė vokiečiams ir aštriais
žodžiais pasmerkė Angli-
ją ir Rusiją, kurios tada
vokiečiams pastojų kelia.
Ir Marksas užgrobikus -
vokiečius pateisino, saky-
damas: "Tai civilizacijos
teisė prieš barbarizmą, tai
pažangos teisė prieš nesu-
gebėjimą". (Franz Meh-
ring: Karl Marx. pusl. 163,
169).

Ir kada 1870 metais Vo-
kietija išėjo į karą prieš
Prancūziją, Karoliūs Mar-
ksas pagyrė ją. Tuo metu
jau buvo suorganizuotas
komunistų internaciona-
las Paryžiuje. Ir Prancūzi-
jos darbininkai atsisaukė
į Vokietijos socialistus ir
kvietė juos susivienyti ir
nusistatyti prieš karą. Lie-
pos 12 d. 1890 metais, sa-
vo laikraštis "Le Reveil",

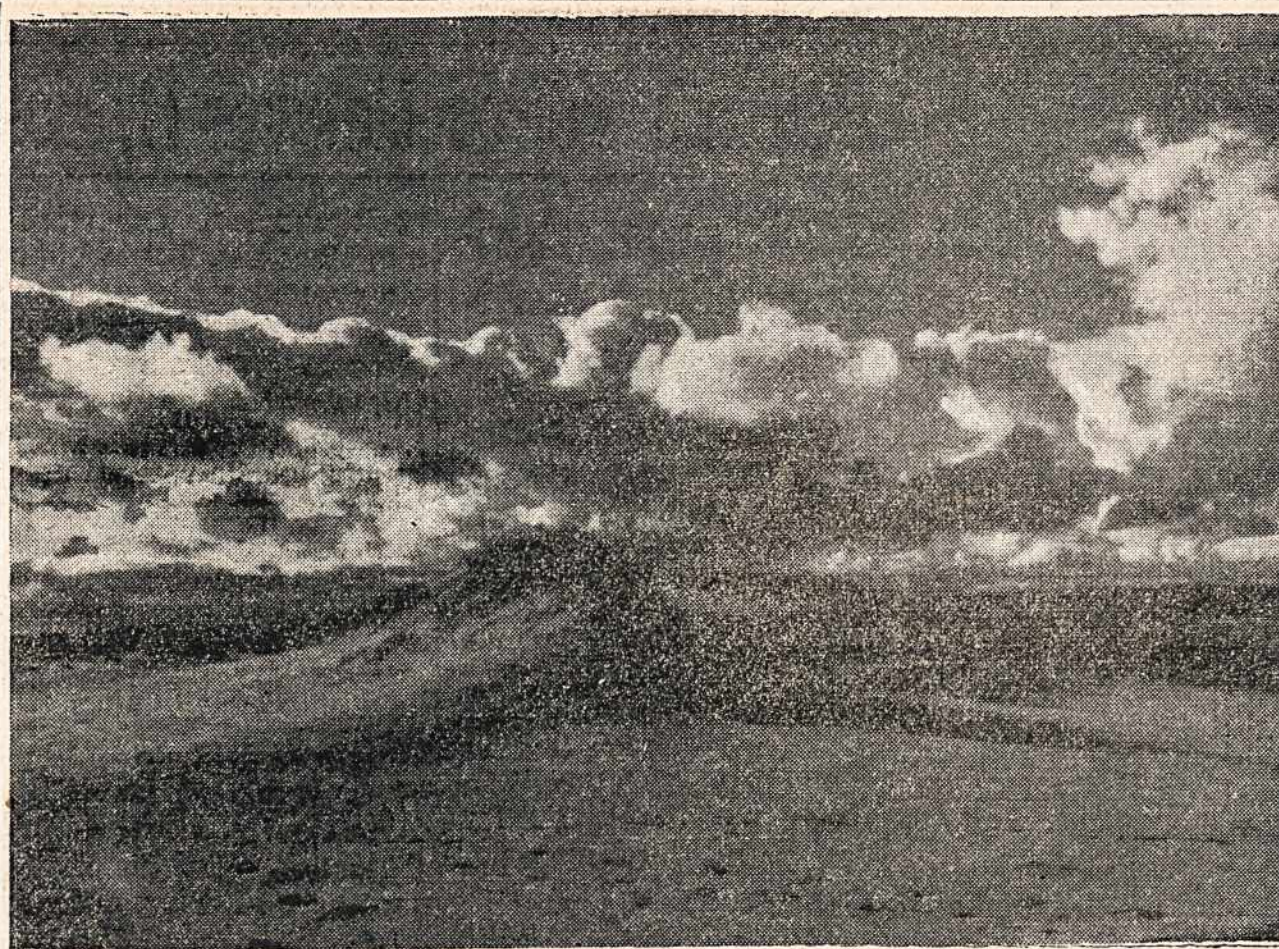
jie šitaip atsisaukė į Vo-
sietijos žmones:

"Vokietijos broliai, dar-
bininkai, vardan taikos,
neklaukykite klaidintojų,
kurie melagingai kalba a-
pie Prancūzijos žmonių
kurvalystę. Neklaukykite
kurvalystės, Karoliūs Mar-
sas, komunizmo tėvas, pri-
tarė vokiečiams ir aštriais
žodžiais pasmerkė Angli-
ją ir Rusiją, kurios tada
vokiečiams pastojų kelia.
Ir Marksas užgrobikus -
vokiečius pateisino, saky-
damas: "Tai civilizacijos
teisė prieš barbarizmą, tai
pažangos teisė prieš nesu-
gebėjimą". (Franz Meh-
ring: Karl Marx. pusl. 163,
169).

Prancūzijos komunistai
vėliau pasiuntė brolišką
laišką Vokietijos darbi-
ninkams, kad jie sykiu
protestuotų dėl užėmimo
Prancūzijos teritorijų. Tai
Engels ir Marksas pasakė,
kad proletariatas privalo
tylėti iki Vokietija paduos
taikos sąlygas. "Jei mes
turime kokią nors iškėmę,
tai turime žiūrėti, kad Pa-
ryžiaus darbininkai tylėtų
iki taika bus sudaryta".
(World Revolution, by
Nesta H. Webster).

Rusijos Komunizmo Karai

Ir kaip komunizmas de-
vynioliktame šimtetyje
pritarė Vokietijos karams,
taip šiandien Rusijos komu-
nizmas, ne tik pritaria
karams, bet juos sukelia.
Sovietų Rusija sukėlė ir
dalyvavo kiekviename ka-
re. Rašytojas William
Henry Chamberlain, žur-
nale: The American Mer-
cury, balandžio mėn. 1938
m. sako: "Sovietų Rusija
į dvidešimtį metų jau da-
lyvavo nemažiau, kaip
dvylika karuose. Nuo 1918
metų, kada Finlandijoje
sukėlė naminių karą, iki da-
bartinio Ispanijos karo,
Sovietų Rusija parodė to-
kią palinkimą prie karo ir
tokį atkaklų išikišimą į
kitų valstybių reikalus,
kad Mussolinio žygiai nu-
blanksta prieš tai.
"Apgaulingai komunis-
tai elgiasi. Jie pripažįsta
kokią valstybę nepriklau-
somą, vėliau per savo a-
gentus sukelia netvarką ir
riausę, o paskiau pasiun-
čia raudonąją armiją pa-
gelbėti vietiniams komu-
nistams".
Sovietų Rusija, gruodžio
31, 1917 metais, pripažino
Finlandiją nepriklausoma
valstybe, ir tuojau pradėjo

NIDOS KOPOS, vadinamoji Sachara, vienintelis Europoje tokių jūros smėlio kal-
nų kraštas. Iš vienos kopų pusės Baltijos jūra, iš kitos — Kuršių marios. VDV.

rengti naminių karą. Ko-
munistai sukilo prieš Fin-
landijos valdžią ir norėjo
visą paimti į savo rankas,
bet jie buvo nugalėti ir iš-
varyti iš to krašto.

Sovietų kariuomenė 1918

—1919 m. žygiavo į vaka-
rus. Jie buvo užėmę Rygą,
Latvijoje, bet taip pat bu-
vo nugalėti ir išvyti. Sovie-
tų komunistai buvo visų
revoliucijų ir karų instiga-
toriai.

Komunistų Darbai Lietuvoje

Kadangi komunizmo tik-
slas yra pasaulinės revo-
liucijos įvykdymas, tai ne
vienos tautos jis neaplen-
kia. Patyrę komunizmo
žiaurumą ir mūsų tėvynė
Lietuva, nors, dėkui Die-
vui, neilgai.

Rašytojas Juozas Dau-
lius, knygoje: "Komuniz-
mas Lietuvoje", pusl. 16,
sako: "Komunizmas Lietu-
vos atžvilgiu iš pradžių tu-
rėjo du skirtingus tikslus:
1) sukludyti, kad Lietuva
neatsiskirtų nuo Sovietų
Rusijos ir netaptų nepri-
klausoma, ir 2) jau nepri-
klausomą Lietuvą okupuoti
dar nesustiprėjusia.

"Kai didžiojo karo paba-
igoje lietuvių tarpe prasi-
dėjo gyvas nepriklausomo-
mos valstybės sudarymo
sąjudis ir kai šis klausimas
gyvai buvo svarsto-
mas įvairiuose susirinki-
muose ir konferencijose,
komunistų vadai per lietu-
vius komunistus pradėjo
varyti priešingą kampani-
ją.

"Štai pora ištraukų iš lie-
tuvių komunistų vadų raš-
tų: "Lietuvos (ir lietuvių)
darbininkai... griežtai sto-

vi prieš Lietuvos nepri-
klausomybę. Lietuviai dar-
bininkai gerai žino, kad
jiems daug lengviau bus
kovoti su savo šalies bur-
žuazija dėl klasės reikalų,
jei turės gerus talkininkus
kaimynų darbininkuose. O
tie talkininkai bus geresni,
jei joki rubežiai dirbtiniu
būdu neskirs juos nuo Ru-
sų, lenkų ar vokiečių ir ki-
tų tautų darbininkų. Kas
dabar stato Lietuvos nepri-
klausomybės reikalingumo
klausimą, tas atlieka
reakcijos darbą, prisi-
klausoma, ir 2) jau nepri-
klausomą Lietuvą okupuoti
dar nesustiprėjusia.

Taip tai komunistai pri-
sidėjo prie Lietuvos nepri-
klausomybės. Tačiau, ko-
munistai Lietuvoje, V. Kapsu-
ko ir Z. Angariečio vada-
vami, nesutrukdė Lietu-
vai tapti nepriklausoma
valstybe. Tada komunis-
tai pasiryžo okupuoti Lie-
tuvą, stačiai užveda karą
Lietuvoje.

Pastangos Okupuoti Lietuvą

Dr. A. Maliauskas, kny-
goje: "Bolševizmas", pusl.
126 sq. sako: "Jau 1918
metais buvo sutvėrta Lie-
tuvos komunistų partija.
Ji neišsivystė... bet buvo
atnešta iš svetur, ypač iš
Rusijos. Rusijos tikslas
buvo išgriauti naujas res-
publikas ir įvesti bolševiz-
mą. Bolševizmui Lietuvoje
skleisti Rusija tremtinių
pavidale siuntė baigusius
ypatingus kursus agitato-
rius, visokios rūšies pro-
vokatorius. Aprūpinti su-
fabrikuotais arba nupirktais
pilietybės dokumentais,
visokiais įgaliojimais ir
pinigais, jie gauljomis
plaukė į Lietuvą. Dėl to vi-
soje Lietuvoje ėmė plėstis
bolševizmas su stebėtinu
greitumu. Sovietai buvo
įsteigti miestuose ir mies-
teliuose. Pradžioje 1919
metų Lietuvos bolševikai

sutvėrė savo valdžią, į ku-
rią įėjo: V. Kapsukas, An-
garietis, Aizik Vainštein,
Dimanštein, Konstantinas,
Kernovič, Svitelis - Prole-
taras, Kazys Cichovskis ir
A. Jaksevič. Komunistų
susirinkimuose buvo kal-
bama rusiškai. Karaliau-
čiaus susirinkime komu-
nistas Karalius atsispašė
delegatų, kad kalbą lietu-
viškai...
"Pradžioje 1919 m. Lie-
tuvos komunistai užėmė
Vilnių priversdamos iš jo
pasitraukti jau išikūrusią
Lietuvos vyriausybę, ir
taip komunistai prisidėjo
prie atidavimo Vilniaus
lenkam. Ties Alytumi,
komunistų "litovsko - rus-
bolševizmas" su stebėtinu
greitumu. Sovietai buvo
įsteigti miestuose ir mies-
teliuose. Pradžioje 1919
metų Lietuvos bolševikai

link Kauno tikėdami oku-
puoti visą Lietuvą. Tačiau
nauji Lietuvos savanoriai
sulaikė Kaišiadorių - Jona-
vos linijoje komunistus ir
privertė juos trauktis at-
gal".

Komunistai Dėjosi Prie Lenkų

Kada komunistams ne-
pavyko okupuoti Lietuvą,
tai jie dėjo visas pastan-
gas per savo agentus, kad
jaunuoliai nestotų į Lietu-
vos kariuomenę. Komunis-
tai slaptai rengė Lietuvoje
sukilimus ir tikėjosi, kad
raudonoji armija atėjus į
kurs Lietuvoje sovietų res-
publiką. Dr. Maliauskas
sako, kad lietuvių karas
su lenkais daug pakenkė
bolševizmo išsiplatinimui
Lietuvoje. "Tas karas jun-
kė lietuvių, vertė juos dē-
tis prie valdžios ir ginti sa-
vo šalies nepriklausomybę
nuo užpuolikų lenkų. Bet
lietuvių bolševikai buvo
nusistatę dėtis prie bolše-
vikiškos Lenkijos prieš
Lietuvą. Jie tik nesutiko
dėtis prie bajoriškos Len-
kijos. Karaliaučiaus suva-
žiavime Rudis Požela tai
atvirai pasakė. Delegatas
Dobilas prie to dar pridėjo,
kad susivienijimas su Len-
kija yra galimas, bet tik su
ta idėja reikia elgtis atsar-
giai, nes darbininkų ma-
sės jos gali nesuprasti".

Tai toki patriotai yra
mūsų komunistai. Norėjo,
kad Lietuva vergautų Ru-
sijai, kada tai nepavyko
jiems, tai mėgino ją par-
duoti Lenkijai. Žodžiu, vi-
sa darė, kad ta maža tauta
neturėtų laisvės bei savi-
valdybos.

Karo Mėgėjai

Rusijos komunistai su-
kėlė Mandžiuko karą su
Japonais; buvo agitatoriai
Kinų - Japonų karo; buvo
pirmieji instigatoriai Ispanijos
naminio karo. Ir
dabar komunistai kursto
Europos šalis į karą. Pran-
cūzijos komunistas Tho-
rez pasakė: "Jei iškil-
kas, mes imperialistinį ka-
rą pakeisime į naminių išsi-
laisvinimo karą: mes esame
Leninistai, revoliucio-
nieriiai". Londono komu-
nistų laikraštis rugsėjo
mėnesy buvo parašęs: "Jei
ne Municho sutartis Euro-
poje būtų įvykęs karas".
Už tokį pasakymą laikraš-
čio redaktorius gavo skau-

Okupuotoje Lietuvoje

Aštuonerius Metus Bylinė Josi Dėl Vaiko

Vilniaus Apygardos Tei-
sme pasibaigė neseniai la-
bai įdomi byla dėl vieno
vaiko, užsėtusio net aš-
tuonerius metus.

Prieš tryliką metų netur-
tinga žydų šeima atidavė
savo kūdikį auklėti vienai
pažįstamai katalikų šei-
mai. Vėliau tėvai apie savo
kūdikį visai buvo pamiršę.
Tuo tarpu naujieji vaiko
tėvai jį pakrikštijo ir auk-
lėjo katalikiškoje dvasioje.

Pagaliau po šešerių metų
tėvai prisiminė apie savo
vaiką. Norėjo atsiimti, bet
naujieji tėvai, kurie gra-
žiai vaiką išauklėjo ir pa-
darė jį kataliku, nesutiko
atiduoti vaiko žydams.
Tuo būdu ir prasidėjo ilga
byla dėl gražaus žydiškai-
katalikiško vaiko. Toji by-
la garsi pasidarė visame
pasaulyje. Kažkuriais me-
tais Aukščiausias Teismas
buvo pripažinęs atiduoti
vaiką tėvams - žydams, ir
jau kamarnikas lankėsi
pas tėvus - katalikus. Bet
1936 m. visa byla buvo at-
naujinta ir pasukta visai
kita linkme.

Apygardos Teisman į-
neštas buvo naujas prašy-
mas — skundas, pasirašy-
tas vaiko krikštąteviu ir
kun. Adomo Kulešos. Pra-
šymas buvo pagrįstas Ka-
talikų Bažnyčios kanonais
ir atitinkamais konkorda-
to nuostatais, pagal ku-
riuos katalikų vaikai turi
būti auklėjami katalikiš-
kos tikybos dvasioje ir
vaikščioti į katalikiškas

mokyklas, be to sprendžia-
muoju dalyku yra 7 metų
amžius. Nors vaikas iš tik-
rųjų yra žydės pagimdy-
tas, bet jis katalikų išauk-
lėtas. Prašymą įteikiant,
vaikas turėjo 11 metų (da-
bar turi 13). Eina jau iš-
pažinties, vaikščioja baž-
nyčion ir t. t. Pažymėtina
taip pat, kad pats vaikas
nenoris grįžti pas savo tė-
vus žydus. Kadangi yra
pavojus, kad tikroji vaiko
motina (tėvas dabar Pa-
ryžiuje), atgavusi vaiką,
stengsis jį prievarta at-
versti į žydų tikėjimą, o tai
galėtų turėti labai blogas
pasekmes vaiko psichi-
kai, tai pasirašiusieji pra-
šymą prašė teisimą atimti
tėvams - žydams tėviškas
teises į vaiką.

Apsvarstęs iš pagrindų
bylą, Apygardos Teismas
nusprendė pagaliau palik-
ti vaiką prie naujų tėvų —
katalikų.

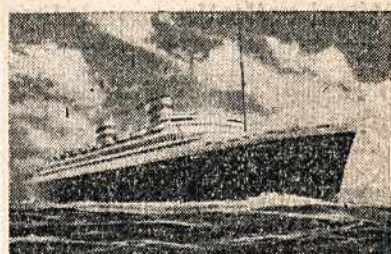
Pastebėtina dar, kad vai-
ko tėvas prieš kelerius
metus šioje byloje buvo
kreipęsis su prašymu net
į Popiežių.

Švenčionys

Leido veikti Katalikiškos
Akcijos skyriams

Švenčionyse buvo įsteig-
ti mergaičių ir berniukų
katalikiškosios akcijo
skyriai, bet netrukus
švenčionių storastijė
sprendimu buvo uždaryta.
Vasario 11 d. dek. kun. J.
Dubietis gavo Vilniaus vai-
vadijos raštą, kuriame
pranešama, kad abu du
skyriai yra atidaryti, jų
valdyba pasilieka senoji,
o veikimą gali pradėti nuo
1939 m. sausio 26 d. Sky-
riams leista veikti nuo
sausio 26 d., o raštas gau-
tas net po poros savaičių.

Keliaukite į Lietuvą
PER
HOLLAND - AMERICA LINE

S. S. Nieuw Amsterdam
Flagship of the Holland-America
Line
Siuo laivu išplauks iš New Yorko

Gegužės-May 23 d., 1939

Lietuvos Vycių ekskursija per
Rotterdamą į Lietuvą.

Kiti išplaukimai iš New Yorko:
VENDAM Balandžio 8.
ZAANDAM Balandžio 15.
STATENDAM Balandžio 21.
NOORDAM Balandžio 29.
NEW AMSTERDAM Gegužės 2.
ZAANDAM Gegužės 13.
VOLENDAM Gegužės 20.

Visais kelionės reikalais kreip-
kitės pas vietinius mūsų autori-
zuotus agentus arba į
HOLLAND-AMERICA LINE
555 Boylston Street, Boston, Mass.

LRK FEDERACIJOS N. A. APSKRIO METINIS SUVAŽIAVIMAS

Ivyks sekmadienį, kovo 26 d., 1 val. po pietų, Ne-
kalto Prasidėjimo P. Švč. par. svetainėje, Windsor St.,
Cambridge, Mass. Prašome visų Federacijos skyrių at-
stovų ir katalikiškų draugijų valdybų ir veikėjų į ši
svarbų metinį suvažiavimą atvykti.

LRK Fed. N. A. Apskr. Valdyba —

Kun. Pr. Juškaitis, Klebonas,
Antanas Zaveckas, pirm.,
Jonas Kumpa, vice-pirm.,
A. Pinelis, išdininkas
Benediktas Jakutis, Sekr

TAUPYSI PINIGUS per visą Žiemą

Užsisakydamas NEW ENGLAND

COKE ŠIANDIEN on the

Price

PROTECTION PLAN

Dėl Skubaus Patarnavimo
Šaukite

STETSON

FUEL CORPORATION

496 First Street,

So. Boston, Mass.

Tel. SOUTH Boston 1540

LDS Studijų Rateliams

ENCIKLIKA APIE BEDIKVIŠKĄ KOMUNIZMĄ

3. Kuo Taptų Visuomenė Po Komunizmu

Kuo virstų žmonių bendruomenė, jei ją pastatytum ant tokių materialistinių pagrindų? Ji pataptų kolektyvine butybe, organizuota tik pagal ūkiškojo gyvenimo reikalavimus. Jos uždavinys būtų gerybių gaminimas kolektyvinio darbo keliu, kurio vienintelis tikslas būtų naudojimas žemės gerybėmis tokiame rojuje, kuriame kiekvienas "duotų pagal savo pajėgas, o imtų pagal savo reikalus". Bendruomenėi komunizmas pripažįsta teisę arba, tiksliau sakant, neribotą galią palenkti individą kolektyvinio darbo jungiai, neatsižvelgiant į jo paties gerovę, net prieš jo valią, o jeigu yra reikalo — net pavartoti prievartą. Moralinė ir teisinė tvarka tada būtų tik viešpataujančios ūkiškos sistemos emanacija, apraiška; taigi ji būtų pagrįsta tik žemiškomis vertybėmis, vadinasi, nykstančiomis ir kintančiomis. Žodžiu, norima pradėti naują erą, sukurti naują kultūrą, kuri būtų aklos evoliucijos vaisius: "žmonija be Dievo".

Kada pagaliau visi pataps tikrais kolektyviniais žmonėmis, kada bus pasiekta utopiška šitos evoliucijos riba, kur visuomenė nebepažins klasių skirtumų, — tada ir politinė valstybė, kuri šiandien yra kapitalistų įrankis viešpatauti ant proletarų, nebeteks savo buvimo racijos ir "savaimės išnyks". Tačiau, belaukdamas šito aukštinio amžiaus, komunizmas valstybėje ir politinė valdžia laiko vaisingiausia ir universaliausia premonė savo tikslams siekti.

Slovingi Broliai, štai naujoji evangelija, kurią bolševistinis bei bedieviškas komunizmas skelbia pasauliui kaip išganymo bei atpirkimo mokslą. Sistema, kupina klaidų ir sofizmų, prieštaraujančių ir sveikam protui ir dieviškam Apreiškimui; doktrina, griauianti socialinę tvarką, nes ardo pačius jos pamatus; sistema, nepažįstanti nei tikrosios valstybės kilmės, jos prigimties ir tikslo, nei žmogiškos asmenybės teisių, vertės ir laisvės.

Apgaulingi Komunizmo Pažadai

Bet kodėl toki sistema, seniai jau pripažinta atsilikusi moksliniu atžvilgiu ir neatatinkanti faktų realybės, galėjo taip greitai paplisti visose pasaulio dalyse? Tai įvyko todėl, kad tik nedaug žmonių temokėjo į žvelgti tikrąjį komunizmo prigimtį; daugelis neatsilaikė gundymams, kurie buvo sumaniai apvilkti pažadų forma.

Apsimesdamas noris tik pagerinti darbo žmonių klasės likimą, pašalinti tikruosius liberalistinio ūkio piktnaudkojimus ir pasiekti teisingesnę turtą paskirstymą žemėje, tikslai be abejo, visiškai geri, toliau panaudodamas pasaulinę ūkio krizę, komunizmas sugėbėjo paveikti net tuos socialinius sluoksnius, kurie iš principo atmetė bet kokią materializmą ir terorizmą. O kadangi kiekviena klaida turi ir dalį tiesos, tai šitas tiesos aspektas, kurį Mes ką tik nurodėme, buvo sumaniai iškišamas priekyn, paieškant patogiausio laiko ir patogiausios vietos, ir paslepiant atstumiantį ir nežmonišką komunistų principų ir metodų brutalumą, taip kad komunizmu susižavėjo ir daugiau, nei vidutiniai protai, virsdami net jo apaštalais, ir ėmė jį skelbti jaunajai inteligentijos kartai, kuri dar mažai tesugeba pastebėti giliau glūdincias, išvidines klaidas.

Be to, komunizmo platintojai moka pasinaudoti skirtumais bei antagonizmais tarp rasių ir įvairių viena su kita kovojančių politinių sistemų, ir pagaliau — ta dezorientacija, kuri viešpatauja nuo Dievo atsisakyti mokslo srityje ir kuri jiems padeda įsitvirtinti net universitetuose ir remti savo doktrinos principus klaidingais mokslo argumentais.

Kas Komunizmui Paruošė Kelią

Norint suprasti, kaip komunizmas galėjo būti taip nekritiškai darbininkų masėse priimtas, reikia turėti galvoje, kad kelią tai propagandai buvo paruošęs darbininkų religinio bei dorovinio gyvenimo apleidimas, į kurį buvo nuvedęs liberalistinis ūkis. Darbo paskirstymo sistema nebevaliojo jiems laiko šventadieniui atlikti savo svarbiausių religinių pareigų. Nesirūpinta arti darbo vietų statyti bažnyčias arba palengvinti kunigo darbą. Priešingai, skatinta bei užtariama laicizmas ir tęsta jo darbas. Taigi šiandien matome nokstant vaisius tų klaidų, kurias tiek kartų nurodydavome Mūsų pirmtakui ir Mes patys, ir nėra ko stebėtis, kad tiek plačiai nukrikščionintame pasauly plinta komunizmo klaidos.

Klausimai Apsvarstymui

1. Koki yra komunizmo visuomeninė tvarka?
2. Kaip komunizmas išsiplatina? Koki komunizmo pažadai?
3. Koki yra didžiausi komunizmo išsiplatinimo priežastis?
4. Kas prirengė kelią komunizmui?

Klaipėdos krašto sukilėliai prieš 16 metų, kurie atvadavę Klaipėdą, įjojo į tą miestą. Kovo 22 d. š. m. Lietuvos kariai buvo priversti išjoti. Liūdnas įvykis, bet karius tik padrasina prie naujų žygių. Narsiųjų Lietuvos kareivėlių laukia mūsų sostinė Vilnius.

Politinės Vėtros Lietuvos Rytuose Ir Vakaruose

Pradžia 3-čiame pusl.

lung (Klaipėdos vokiečių saugumo dalis) trumpai vadinama SA — smogikai; jie turi raitųjų, jūrininkų ir motorizuotąsias dalis; 3) Hitlerjugend (Hitlerio jaunimas). Visų šių organizacijų nariai nešioja naciškas uniformas ir kviečiasi sau instruktorius iš Vokietijos.

Naujai išrinktasis seimelis savo pirmąjį posėdį vis atideda, girdėt, net iki gegužės pirmos, nes laukias tarptautinės progos pasikelti kažkokią nuo Lietuvos atsiskyrimo deklaraciją. Taigi, Klaipėdos krašto lietuviškoji padėtis nepavydėtina. Ir čia, kaip ir

Vilniaus byloje, tautininkų vadų suglembimas ir nepateisinamas bailumas žada atsirūgti didelę katasstrofą. Savu laiku, Maskvai kurstant, buvo padaryta beprotybė taip pompastiškai Klaipėdos vokiečius suerzinti, o dabar antra beprotybė daroma vadeles visai paleidžiant. Jeigu tikėti intensyviems tikinimams, tai tos vadelės Klaipėdoje vis daugiau paleidžiamos su sąlyga, kad Klaipėdos krašto organai suvaržytų tén opozicijos žmonių veiklą... Gali būti ir taip. Tautininkai jau ne kartą įrodė, kad jiems "vado" ir jo partijos išgelbėjimas brangesnis už gyvybinius tėvynės reikalus!

Mūsų Tragedija

Sakoma, kad palinkusią šaką visos ūkos graudžia. Taip pat žinomas psichologinis dėsnis, kad ir mažiausiojo drąsą galingasis pagerbia. Tai ypač pasakytina apie vokiečius. Kiek su ryžtingaisiais jie skaitosi, tiek liurbius ignoruoja. Ignoravimo pasėka, matyt, bus ir tas faktas, kad į pakartotinus tautininkų pasisiūlymus nusiųsti Berlyną savo atstovą ir ten plačiai viską išsiaiškinti, tebuvo gautas tik neigiamas atsakymas. Per Klaipėdos krašto vokiečių vadus Kaunui buvo duota suprasti, jog kol Lietuvos valdžioje bus tie patys žmonės (p.p. Smetona, Lozoraitis ir Leonas), kurie neseniai vedė antivokišką politiką ir teisė Klaipėdos vokiečius, tol Berlynas su tokia Lietuvos vyriausybe nepageidauja jokių rimtesnių pasitarimų. Ir kagi? Po tokių "komplimentų" p. Smetona norėjo dar kartą įrodyti savo nepaprastą "honorą", ir laikinai ėjęs už reikalų ministerio pareigas p. Lozoraitis tose pareigose iškilmingai patvirtino. Bet neilgam. Po dviejų savačių vokiečių ministeriui Kaune Zechlinui griežtai užprotestavus prieš tokį p. Smetonos demonstratyvinį gestą, p. Lozoraitis karjera vistiek turėjo subraškėti. Gaila, pervėlai...

Žinoma, nėra ideališka, kai svetima valstybė kiša

si į ministerių skyrimus, bet jei jau šių dienų diplomatojų tokių reikiškių ne išvengia net žymiai stipresnės valstybės, tai ir mūsų atsakingiems ponams reikėtų turėti daugiau politinio apdairumo ir lankstumo — bet tikrai jis patarnautų savos valstybės naudai. Tačiau čia ir yra mūsų tragedija, kad tie ponai visu ataklumu ir uolumu dirba ne tautos ir valstybės, bet savo asmens ir savo partijos naudai.

Ir vis dėlto klausimas išryškėja visu aštrumu: arba Smetonos vyriausybė turės pasitraukti, iš pagrindų nors kartą reformuotis, arba ji greitai laiku praras Klaipėdą ir kartą Lietuvos nepriklausomybę. Vasario mėn. 24 d. naujosios Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas p. Bertulaitis, paklaustas, kada jo direktorijos nariai atvažiuos į Kauną prisistatyti Respublikos Prezidentui, išskėlė visą eilę labai nemalonių reikalavimų sąryšyje su buvusia klaipėdiečių byla ir pridėjo: "Aš dar nesu toks be charakterio žmogus, kad iečiau pas Kauno ponus, kol anos bylos padariniai nėra galutinai pašalinti". Šiaip ar taip, patriotinės ir išmintingesnės Lietuvos politikai dar galėtų Klaipėdos pozicijas išlaikyti. Jei Vokietija tikrai "nebeturi teritorinių reikalavimų Europoje"

(kaip Hitleris mėgsta tvirtinti), tai ji sutiks ir su tvirtesne Lietuvos pozicija. O jeigu fiurerio tvirtinimai tėra tik gražūs žodžiai, tada jis turės siųsti Reichswerą (kariuomenę), t. y. viešai prieš visą Europą įrodyti, kad jo iškilmingasis žodis yra bevertis.

Ar Vokietija dabar norės išsauti aštrią krizę Europos Rytuose ir pastatyti bandymą Prancūzijos ir Anglijos garantijai? — Kol kas dar ne! Ji Reichswerą nesiųs, jei mes sugėbėsime išlaikyti Klaipėdos krašto kontrolę savo rankose. Kariškas žygis, jei jis vis dėlto būtų daromas, galėtų turėti didelių pasėkmių visoje Europoje: 1) Lenkija reaguotų, žinoma, ne dėl mūsų, bet dėl savo apsaugos. 2) Prancūzija ir Anglija, jei ne dėl savo garantijos, kurios praktinė vertė menka, tai dėl Lenkijos reakcijos būtų įtrauktos į konfliktą. 3) Sov. Rusija ir likusios Baltijos valstybės turėtų apsispręsti ir negalėtų likti neutralios, nes klausimas eitų ir dėl jų teritorijos artimiausios ateities.

Prileidus, kad blogiausiu atveju niekas nepajudės, kad visa Europa priims vokiečių karišką žygį, kaip įvykusį faktą, tai vis

dėlto vokiečiams nekažkoks čia laimėjimas būtų. Bet iki šiolei dar gavdavom įsitikinti, kad Vokietija tikrovėje karo nenori; jei jina pradėtų jau jį, tai būsimos krizės centrai numatomi kitur. Todėl, greičiausiai, mes laikdamiesi statuto ne tik tai galėtumėm išsaugoti Klaipėdą, bet ir nuo būsimos pasaulinės krizės pasilikume nuošaliai. Berlynas Klaipėdos klausime sako, kad viskas pareina nuo Lietuvos. Taip ir yra. Tik tai nuo Lietuvos pareina išlaikyti savo nepriklausomybę. Bet, žinoma, "įvykusių faktų" kelias ir be sąlyginės nuolaidų politika neišvengiamai veda į vis didesnius pavojus. Užtat prieš teisimą ir tautą už Klaipėdos vokiečiai ironin-

gai ir sako, kad kai jie norės nuo "liurbų lietuvių" atsiskirti, jiems nereiks paramos iš anapus Nemuno. Jiems užteksią savų smogikų...

Daugelis ženklų rodo, kad p. Smetonos vyriausybė jau yra apsiratusi su mintimi Klaipėdos kraštą "paukoti". Jai, matyt, netaip brangūs Lietuvos gyvybiniai interesai, net ir savo nors ir šioks toks prestižas, kiek žūtbutinis noras "išsilaikyti" valdžioje. Kad tik mūsų (sususių) dienoms užtektų, o mūsų tegu nors tvanas... Galimas daiktas, šitokią desperatišką užsispyrimą sąlyginė nuolaidų politika saugos instinktas - baimė didesnius pavojus. Užtat prieš teisimą ir tautą už Klaipėdos vokiečiai ironin-

gai ir sako, kad kai jie norės nuo "liurbų lietuvių" atsiskirti, jiems nereiks paramos iš anapus Nemuno. Jiems užteksią savų smogikų...

Tragiškas Vaizdas

Rašančiam šiuos žodžius do į darbą lazdas. Tą stu-

prisimena vienas šaltas žiemos vakaras. Klaipėdoje buvo tik ką palaidotas sufanatizėjusių nacių užmuštas jaunuolis lietuvis Jonušas, į kalėjimą pasodinti keli lietuviai studentai, apstumdami lietuvių moksleivius. Gatvėse skambėjo Horst Wesselio daina, "Deutschland, Deutschland uber alles" ir demonstravo Ordnungsdiensto gretos.

Kaune tą patį vakarą iš I universiteto rūmų išėjo studentai nespėjo susirinkti patriotinei demonstracijai, kai juos iš visų pusių apsupo policijos (!) būrys. Kas tą sceną matė, niekados nepamirš grau-daus ir tragiško vaizdo, kai rinktiniam lietuviškam jaunimui dainuojant "Prie jūros mes auge, prie jūros savos", policininkai palei-

Svetimieji, mat, perkieti spausti, užtat jie naudoja-si beribėmis privilegijomis, kurios nuveda iki eks-cesu kaip Klaipėdoje. Prieš saviškius, kurie neturi ga-lingų užtarėjų, vartojama šmeižiančios provokacijos ir brutalus smurtas.

Tėvyne, kas tave išva-duos iš savųjų piktnaud-avimo ir tironijos?...

Metinis

Marianapolio Kolegijos Studentų Vaidinimas

DRAMA

"UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ"

MUZIKA — KALBOS — DAINOS

Bus vaidinama šiose lietuvių svetainėse:

Kovo 26, 7:30 val. vakare — WATERBURY, CONN., Šv. Juozapo parapijos svetainėje.
Balandžio 2 d., 7:30 val. vakare — Hartford, Conn. Lietuvių mokyklos svetainėje.
Balandžio 15 d., 7:30 val. vakare — Parapijos svetainėje, Newark, N. J.
Balandžio 16, 7:30 val. vakare — BROOKLYN, N. Y., McCadden Hall.
Balandžio 17, 7:30 val. vakare — MASPETH, N. Y., Atsimainymo parapijos svetainėje.
N. B. Vaidinimai kitose vietose bus paskelbti vėliau.

Septyni Kristaus Žodžiai Nuo Kryžiaus

— IR —

STACIJOS

Parašė

Kun. Pr. Juškaitis

"Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką daro".

Kiekvieno įžymaus žmogaus mirties valandoje tarti paskutiniai žodžiai yra reikšmingiausi. Jėzus buvo žmogus ir Dievas. Todėl Jo žodžiai daug reikšmingesni. Juose tartum talpinasi visas Jo mokslas. Ką Jis žodžiais mokino, tą mirdamas - kentėdamas patvirtino:

Šioje knygelėje kiekvienas Kristaus žodis atvaizduotas Kristaus paveiksais. Knygutė labai vertinga ir reikėtų kiekvienam įsigyti. Taipgi šioje knygelėje yra ir labai gražios STACIJOS. Jos kainu tik 25c.

DARBININKAS

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LAWRENCE, MASS.

Sv. Pranciškaus parapijos vaikūčiai, vadovaujant mokytojomės Seselės suvaidino penkių aktų dramą "Dolores". Vaidinimas visiems labai patiko. Pelną davė apie \$40. Vaidinime dalyvavo: Julijona Andruškevičiūtė — Dolores, Claudia Zukaitė — Viktorija, Augustina — Frieda Padvaikaitė, Marijona Griškevičiūtė — jų motina, Elzbieta Neverekaitė — tarnaitė, Rožė Miliauskaitė, Julijona Stanavičiūtė, Marijona Jauraitė, Ona Balčiūtė — giminaitės, Adėlė Padvaikaitė — Elzbieta, Marijona Neverekaitė — Gabriele.

MISIJOS

Pirmadienio vakarą, Sv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje prasidėjo misijos kurios baigsis kovo 26 dieną. Joms vadovauja Tėvas J. Kidykas, S. J. Žmonių lankėsi labai daug, ypač jaunimo.

Verbų sekmadienio vakarą, Sv. Pranciškaus parapijos choras rengia bažnytinį koncertą. Choras uoliai lankosi į pratības, kuriam vadovauja muz. P. Sakas.

Sykes & Sykes
P. A. SYKES ir B. G. SYKES
LIETUVIAI ADVOKATAI
Ofisas: Sanborn Block
Washington St., Norwood, Mass.
Tel. Norwood 0330
Gyvenimo Vieta:
32 WALNUT AVE.
Tel. Norwood 1020

Pope Optical Co.
Albert R. Barker
Kada Jums reikalingi akiniai leiskite mums išegzaminuoti aki ir pritaikinti akinius. Mes padaro me dirbtinas akis.
397 MAIN ST. Tel. 6-1944
WORCESTER, MASS.
275 Main St., Webster, Mass.

William J. Chisholm
GRABORIUS
"Asmeniškas Patarnavimas"
331 Smith St.,
PROVIDENCE, R. I.
Telephone:
Ofiso: Dexter 1952
Namų: Pl. 6286

Juozas Dirsas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nuosirdus ir mandagus patarnavimas už labai prieinamą kainą.
13 Ellsworth St.,
WORCESTER, MASS.
Tel. 4-3501 ir 4-3865

CLEARANCE SALE

B. Koraitis

I. J. Fox, Inc., didžiausia moteriškų kailinių firma Amerikoje skelbia CLEARANCE SALE — DIDELĮ LIKUSIŲ KALINIŲ IŠPARDAVIMĄ, kuriame kailinių kainos labai sumažintos. Ši krautuvė nori likusius kailinius išparduoti už tai labai sumažino jų kainas. Kas pirks kailinius dabar, tai ateinančiai žiemai bus duoda ma storage uždyką.

Pirkimo sąlygos labai geros — su mažu įmokėjimu galite įsigyti naujausios Paryžiaus mados kailinius, o likusį balansą išsimokėti mažais išsimokėjimais kas mėnesį.

Atėjusios į krautuvę visuomet reikalaukite p. Bernardo Koraičio, kuris yra lietuvis atstovas šios firmos. Jis yra kailinių ekspertas ir moka tinkamai pritaikinti kailinius pagal figūrą ir skonį. Per jį pirkdamos kailinius sutaupysite 10 nuošimčių nuolaidos. Taigi, pasinaudokite šia siūloma proga.

NEATIDĖLIOKITE! ATEIKITE TUOJAU!
Lietuvaitės, atėjusios į krautuvę, visuomet reikalaukite Bernardo Koraičio, kuris Jums nuosirdžiai patarnaus.

I. J. FOX
America's Largest Furrier
411 WASHINGTON STREET
Boston, Mass.

ATOSTOGOS LIETUVOJE

Rašo
Jonas Mončiūnas
(Tęsinys.)

Apie prez. A. Smetoną negirdėjau, kad kas būtų blogai atsiliepęs, bet apie kitus, tai daug.

Važiudamas susipažinau su vienu profesionalu, aukšto mokslo žmogumi, kurio pavardės nenoriu skelbti, kad jam nepakenkus, didelis Lietuvos patriotas, kuris taip pat pareiškė, kad tautininkų valdžia "ponams" greičiau duoda darbus, negu saaviems broliams lietuviams. Štai esą Londonan pasiūstas Lancevičius, tikras lenkas, o ar ne buvo lietuviu pasiūstas į tą vietą. Šis profesionalas pareiškė, kad jis nepaisys kas valdžioje, o tik kad teisingai elgtųsi. Jis pareiškė griežtą nepasitenkinimą dabartinės valdžios politika su lenkais praeitą kovo (kovo 17 — 19 dd., 1938 m.), kada lenkai įteikė Lietuvai ultimatumą. Tai buvo si komedija. Dabar lenkai diktuoja kaip lietuviai turi valdytis, ką užgirt, ko neleisti. Aš jam sakau, tai koks gyvenimas su kaimynu, kada neturi santykių, o Vilniaus lenkai vistiek neatiduos. Jis man atsakė: "Dabar taip, bet galėjo

pirmiau susitarti, ir lenkai būtų davę plačią autonomiją Vilniaus kraštui. Vilniaus lietuviams nereikėtų kęst persekiojimus. Toliau bus dar blogiau, nes lenkas įkėlęs koją į Kauną nenurims".

Išrodo, kad tas profesionalas sakė tiesą, nes už poros mėnesių po pasikalbėjimo su juo, Lietuvos valdžia uždarė VVS. Tai buvo lenkų įsakymas tą padaryti.

Turėjau pasikalbėjimų ir su kitais profesionalais ir aukšto mokslo žmonėmis, ir veik visi patvirtino ką ir aukščiau minėtas profesionalas man pasakojo, ir rodos, jiems netikėti negalima.

Pasiryžome važiuoti į Palangą. Važiuojam liepos 5 d. Kaune perku geležinkelio bilietus į Kretinę. Bilietų pardavėja klausia manęs: "Ar ponas važiuavai pirmuoju traukiniu į Vilnių?" Sakau, taip. Tai pardavėja, nežiūrint, kad daug žmonių laukia pirkti bilietų, manęs klausinėja apie Vilnių ir Vilniaus lietuvių. Pasakiau, kad lietuviams blogai, persekiojami ir tt. O gi žiūri, moteris net apsiverkė.

Sėdome į tarptautinį traukinį, kuris eina iš Kauno per Šiaulius į Rygą. Važiavo labai daug žmonių. Įlėjęs į traukinį, pamaciau, kad ir Kan. Prof. F. Kemėšis, LDS organizacijos įsteigėjas, Garbės Narys, eina į traukinį. Traukinyje nėra kūr sėstis. Mano bilietas trečios klasos, o jo antros.

(Bus daugiau)

Visų Dainininkų, Muzikų, Vaidintojų, Šokėjų Dėmesii!

Balandžio 30 d., 7 val. vakare, Šv. Jurgio par. sveitainėje, Norwood, Mass. įvyks mėgėjų vakaras (Amateur Night). Rengia Federacijos skyrius. Rengėjai kviečia iš visos apylinkės mėgėjų dainininkų, muzikų, vaidintojų tuojau užsiregistruoti į to vakaro programos dalyvius. Užsiregistruoti galima Norwoode pas muziką varg. Anicetą Šlapelį, 1136 Washington St.; vaistininką Antaną Mickūną, 1140 Washington St.; p. Petrą Rakauską, 48 Tremont St.; Antaną Kneįžį, 50 Cottage St.; p. Vincą Kudirką, 37 Franklin St., arba So. Boston — "Darbininko" administracijoj, 366 Broadway.

Visi, kurie gali dainuoti, groti koku nors instrumentu, šokti arba vaidinti turi gerą progą pasirodyti viešai ir laimėti dovaną. Bus trys dovanos. Be to, geriausia pasirodę toje programoje, turės progą dalyvauti radio programoje.

Visais to vakaro programos reikalais kreipkitės pas Antaną F. Kneįžį, 50 Cottage St., Norwood, Mass. arba "Darbininko" adresu, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Prie Federacijos skyriaus priklauso visos katalikiškos draugijos, taigi ir tas vakaras rengiamas Federacijos skyriaus vardu visų draugijų. Pelnas skiriamas "Darbininko" Intertype Fondui.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBIA MOTINOS ŠV.C.
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298
Vice-Pirm. — F. Zaleckienė, 564 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Marijona Markoniūtė, 4115 Washington St., Roslindale, Tel. Parkway 0558-17
Izdininkė — Ona Staniulienė, 105 West 6th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 1512 Columbia Rd., So. Boston.
Kasos Gl. — Marijona Aukštikalnienė, 111 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesį, 7:30 val. vakare, pabažnytinėje svetainėje. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas, Juozas Švagžys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas P. Neviera, 16 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. Jonas Gileckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Maršalka, Jonas Zalkis, 7 Winfield St., So. Boston, Mass.
Izdininkas, Andrius Zalestas, 702 Fifth St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų, Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Detroito Žinios

Šv. Petro Parapija

Pereitą savaitę lankėsi kun. Vilkutaitis, Clevelando lietuvių par. klebonas, pas kleb. kun. Masevičių. Reikalas sekmingai atliktas ir ateityj apie tai bus pranešta. Kun. Masevičius savo

vardu ir vardu tų asmenų, apie kuriuos tas dalykas ėjo, nuosirdžiai kun. Vilkutaičiui padėjo už jo gerą darbą. Malonu tokį svečią priimti. Dėku kun. Vilkutaičiui.

Šio mėnesio pradžioje mirė Veronika B. Janušauskienė, Denver, Col. (po pirmuoju vyru Brazilienė), Dominiko Brazilio, Detroito lietuvių graboriaus, motina.

Velionės kūnas parvežtas į E. St. Louis, kur ji palaidota iš lietuvių par. bažnyčios. Tai buvo didžiausias iš lietuvių laidotuvių tame mieste, nes Braziliai yra ten seni gyventojai ir plačiai pažįstami. Sūnus Domininkas buvo nuvykęs iš Detroito dalyvauti savo motinos laidotuviuose. Grįžo nuliūdęs. Detroito lietuviai jam giliai užjaučia, o jo a. a. motinėlei prašo Dievo amžino atilsio.

Pereitą sekmadienį Detroito katalikų bažnyčioje buvo rinkliava Vokietijos persekiojamiems ir pabėgusiems nuo persekiojimų žmonėms. Esą apie 500,000 katalikų. Toji kolekt

MONTELLO, MASS.

NAUJAS FOTOGRAFAS

Jonas Vaičiaitis, Šv. Roko parapijos vargonininkas nevien yra geras muzikas ir korjanelistas (varpų muzikas, kurių tėra du Jungtinėse Valstybėse), bet jis yra ir geras fotografas. Jonas Vaičiaitis yra baigęs fotografavimo studijas pas garsų Bostono fotografa Ralph Osbourne. Kas norite įsigyti gerą savo fotografiją ir nebrangiai, kreipkitės pas p. Vaičiaitį — JONAS STUDIO, 31 Sterling Rd., Brockton, Mass. Telefonas 7673-M.

Pirmutiniai Po Velykų

ŠOKIAI

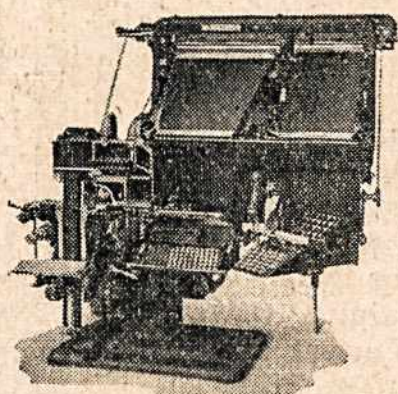
Rengia Lietuvos Vičių 17-ta Algirdo Kuopa
Penktadienį Balandžio - April 14 d. 1939

Municipal Bldg. Salejė

East Broadway So. Boston, Mass.

GROS LONGIN BUNIS ORKESTRA

Visas pelnas skiriamas naujos "Darbininko" Intertypo Fondui. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti gražų tikslą.

RENGĖJAI.

